VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8181. szám | Vasárnap, 1971. július 11. | 4 oldal, 30 bani

ARATÁS

Kedvezőek a feltételek, de helyenként hiányos a szervezés

Az aratást megelőzően megvénk mezőgazdasági termelőszövetkezetei hathatós támogatásban részesültek. A megyei pártbizottság, valamint az illetékes szervek biztositották számukra a műszaki-anyagi alapokat, intézkedési tervek készültek, amelyek pontosan meghatározzák: mit kell tenni a betakarítás sikere érdekében.

Tapasztalataink azonban már a kezdetben arról győztek meg bennünket, hogy a kedvező feltételek és a megfelelő időjárás ellenére helyenként vontatottan halad az aratás, mivel hiányos a munka megszervezése.

Egyik napon például, délelőtt 10 óra fáj̈ban, a szabadhelyi mtsz-hez beosztott kilenc C—1, illetve C—3 tipusu kombájn ott vesztegelt az egyik tiz hektáros terület közelében, holott néhány száz méternyi távolságra mintegy 200 hektár buza várt betakarításra.

— Mi az oka ennek? — kérdeztük Stancu Lazárt, a termelőszövetkezet elnökét.

— Korán reggel nem lehet hozzákezdeni a gabona vágásához — válaszolta. — Nálunk különben is jól halad a munka. Két nap alatt a 765 hektár buzából 130-ról takaritottuk be a termést.

Nyilvánvaló, hogy a válasz nem elégitett ki bennünket, annál is inkább, mivel a talaj és a gabona nedvességtartalma nyolc óra tájban már olyan csekély volt, hogy nyugodtan hozzá lehetett volna látni a munkához. Felfedeztünk továbbá egy használhatatlan kombájnt, amelynek üzemzavara az egyik hozzá nem értő gépesitő lelkén szárad, meg egy traktort, melynek kormánykerekéhez nem volt kit ültetni. Pedig az idő sürget, a talajt ismét meg kell művelni, a másodvetéseket minél előbb földbe kell juttatni. Ime, néhány számadat, amely egyáltalán nem dicséri a szövetkezet vezetőségének munkáját: az eddig learatott 130 hektárból mindössze 70-et tettek szabaddá másodvetés számára és csupán 30 hektáron juttatták földbe a korán beérő kukoricát.

A hiányos szervezést és hanyagságot tükrözi az is, hogy a szabadhelyi gazdaságban a szalmapréseket nem látták el bálagyüjtő szánokkal. Igy — azon kivül, hogy sok munkaerőt köt le — igen lassan halad a bálák összegyüjtése. Mivel nincs felszabaditott földterület, a traktorok nem szánthatnak, ezáltal pedig késik a másodvetésü takarmánynövények, különösen pedig a szemes termesztésre szánt kukorica vetése.

Codrin Marilena, a Lippa I. termelőszövetkezet fiatal mérnöke csak rövid ideje dolgozik a termelésben. Ennek ellenére felelősségérzettel és jól szervezte meg a kombájnosok munkáját. Ezen a munkafronton nincs baj. Sajnos, a szalma összegyüjtése ebben a szövetkezeti gazdaságban is csigalassusággal halad. Hiba az is, hogy a vezetők nem gondoskodnak a szállitás operativ és ütemes megszervezéséről és ezért egész nap nagyon sok a gabonával telt zsák szanaszéjjel a buzaföldeken. Ezt látta és erről meggyőződött Popa Vasile elvtárs, a Lippa városi pártbizottság titkára is.

— Miért nem szorgalmazzák a gabona szállitását?

— Mifelénk igy szokták meg az emberek. Csak estefelé kezdik a szállitást — mondotta Popa elvtárs. — Nyilvánvaló, hogy az ilyen szokásokkal nem érthetünk egyet.

A gépesitők felelősségteljes munkájáról meggyőződhettünk a chesinți-i termelőszövetkezetben is. Nicolae Constantin, a traktoros brigád vezetője állandóan segiti, irányitja a fiatalabb gépkezelőket. Ellenőrzi a kombájnok műszaki állapotát. Igy zökkenőmentesen halad az aratás. Ezt bizonyitja az is, hogy a lejtős, dombos talajviszonyok ellenére a chesinți-ek már több mint 200 hektár területnek a termését betakaritották. Igy lehetőség nyilt arra is, hogy 20 vagon buzát szállitsanak a központosított állami mezőgazdasági termékalap gyarapitásához.

A kenyérgabona szemveszteség nélküli betakarításáért minden gazdasági vezető és szakember felelős. Éppen ezért fontos, hogy az elkövetkező napokban a Megyei Mezőgazdasági Vezérigazgatóság és a termelőszövetkezetek vezetősége fokozottabb mértékben ellenőrizze az mtsz-ekben az aratási munkálatokat.

GOIA GABRIEL

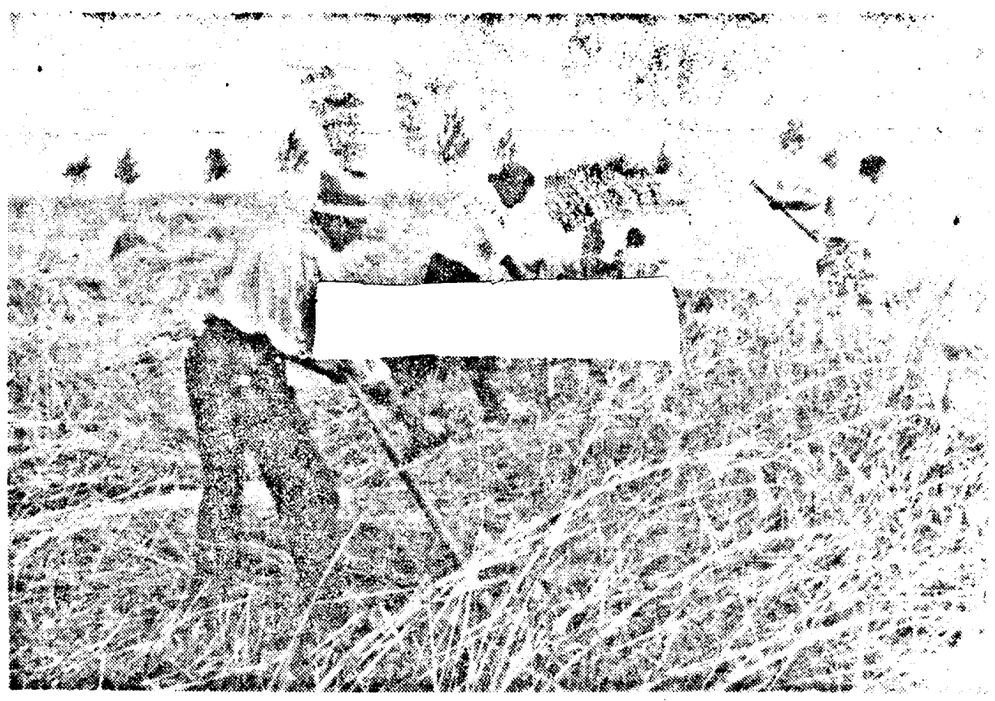

A Szőlősi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben nem hátrálnak meg a nehézségek elől. Buzaföldjeik egy részén ledőlt a termés, ezért kaszáscsoportokat szerveztek és amint a képen is látható, teljes lendülettel végzik a buza betakarítását.

Termelés — hatékonyság

Önfelszereléssel a gazdasági feladatok megvalósításáért

A Faipari Kombináthoz tartozó Pankotai Butorgyárban csak exportcélokra termelnek. A Szovjetunióba és számos nyugati államba kerülnek az itt készitett hajlitott butorok. Nemrég például megkezdték a faragott ágyak készitését, amelyeket Kanadába szállitanak.

Mint minden gazdasági egységben, az önfelszerelés kérdése itt is napirenden van. S ez érthető is, hiszen gazdasági szempontból nem mindegy az, hogy egy-egy szerszámot, gépet vagy berendezést megvásárolnak, tehát pénzt adnak érte, vagy pedig házilag állitanak elő. Az önfelszerelés egyébként olyan probléma, amelynek megoldásával a Pankotai Butorgyárban is a gazdasági feladatok teljesitését biztositják. A műszaki-szervezési intézkedési tervben is szerepel, hogy a vállalat szakemberei különböző szerszámok, gépi berendezések szerkesztésével és kivitelezésével hozzájárulnak a tervfeladatok teljesitéséhez.

De vizsgáljuk meg közelebbről, hogyan tettek eleget ezirányu feladataiknak a műszakiak? Egy kollektiva például olyan négymotoros furógép előállitását tanulmányozta, amelivel az esztergált lábu székek furását végzik, vagyis négy müveletet egyszerre. A készüléket egyébként február óta sikeresen alkalmazzák a termelésben és az mintegy 12 000 lej évi megtakarítást jelent a vállalatnak. Ezenkivül hozzájárult a termelékenység növekedéséhez és nem utolsó sorban a minőség javitásához.

Felvetődött a gondolat, hogy helyettesiteni kellene a régi szögletes csapmegmunkáló gépet, amely teljes fizikai és erkölcsi kopást szenvedett. Varga Mária technikus és Maurer Ádám mintaasztalos elgondolása alapján készült el a szóban forgó gép, amelyet május óta sikeresen alkalmaznak a termelésben.

Cismaru Mária mérnök és Varga Mária technikus egy duplafurógép gyakorlati kivitelezését tanulmányozta. Ezzel a szerszámmal ugyanis megoldották az ülés és a hátsó lábak egyszerre történő furását. Már több mint egy hónapja alkalmazzák ezt a szerszámot, melynek révén évente többezer lejes megtakarítást érnek el. De ami a legfontosabb, hogy a készülékkel minőségileg sokkal pontosabb munkát végeznek. Az történik ugyanis, hogy a székeket szétszedve szállitják és a helyszinen állitják össze. S a pontos lyukfurás nyomán nem történhet eltolódás.

A gépgyalu kések élezéséhez szükséges mágneses asztal megszerkesztése, amely Tănăsescu Marius mérnök elgondolása alapján nyert gyakorlati megoldást, a fizikai munka lényeges megkönnyitését eredményezte. Sighiartău Gheorghe, a karbantartó műhely lakatos mestere pedig a furnirozott ülőlapok furását préselés utján oldotta meg. A műszakiak jelenleg egy ovális csapoló marógép, valamint automata csiszológép előállitásán dolgoznak. S ezek mielőbbi megoldásával az önfelszerelés még jobban elősegiti a tervfeladatok teljesitését. Mert az elmult félévben is tapasztalható volt, hogy az önfelszerelés révén üzembe helyezett berendezések jelentős mértékben befolyásolták a minőség javitását, a terv megvalósitását. Konkrét számadatok tükrözik ezt. Az össztermelésnél például 2 750 000 lejjel szárnyalták tul a félévi tervet, az árutermelésnél pedig pontosan 1 223 000 lejjel. S ami lényeges, exportkötelezettségét több mint 100 000 lejjel haladta tul a gyár munkaközössége.

HEGEDÜS ISTVÁN

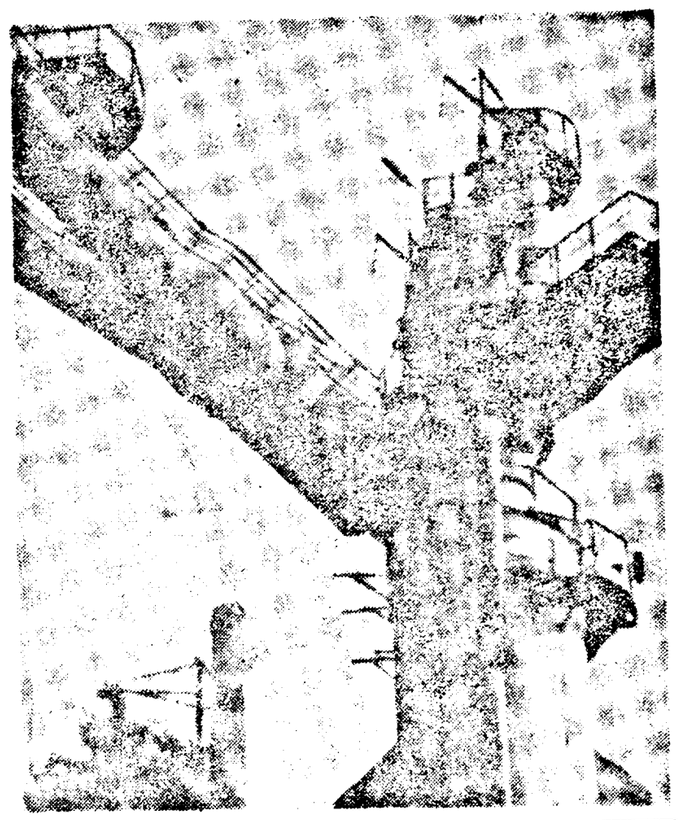

IPARI SZILUETT.

TÁVIRAT

Salvador Allende Gossens elvtársnak
Chile Köztársaság elnökének
SANTIAGO DE CHILE

Mélyen elszomoritott a hir, hogy országuk több vidékén a földrengés emberéleteket követelt és anyagi károkat okozott.

A román nép, az Államtanács és magam nevében őszinte együttérzésünkről biztositom Önt, elnök elvtárs. Kérem, tolmácsolja részvétemet a gyászoló családoknak.

NICOLAE CEAUȘESCU,
România Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke

A hazafias-önkéntes munka épitőtelepein

Az ifjuság munkára nevelésében, a hazaszeretet, szülőföld iránti vonzalom kifejlesztésében és erősitésében kiemelkedő szerepet játszik a hazafias-önkéntes munka. Az utóbbi évek komoly megvalósitást hoztak ezen a téren: a helyi munkatelepeken tizezrével dolgoztak a fiatalok.

A KISZ megyei bizottsága mindig nagy gondot forditott erre a tevékenységre. Iden már év elején kijelölte a hazafias-önkéntes munka konkrét feladatait oly módon, hogy minden KISZ-szervezet, minden fiatalt bevonjon. Kellő körültekintéssel történt meg a feladatok elosztása a municipium, a városok és községek között, figyelembe véve az ifjak számát, a reális lehetőségeket, az egyes szervezetekben dolgozók sajátos munkakörülményeit stb.

Még év elején átszervezték (vagy megszervezték, ahol szükség mutatkozott rá) a hazafias munkabrigádokat. A megyében 725 brigád működik, ebből 260 Aradon.

A megyei KISZ-bizottság a munkaakciók megszervezésében több megyei szervvel, vállalattal és intézménnyel működik együtt, igy a Fémhulladék-begyüjtő Központtal, a Fogyasztási Szövetkezetek Megyei Szövetségével, a Mezőgazdasági, Élelmiszeripari, Erdőgazdálkodási és Vizügyi Igazgatósággal, Erdészeti Felügyelőséggel stb., amelyek képviselői részt vesznek a hazafias-önkéntes munka irányitását és koordonálását végző megyei parancsnokságban.

1971 első félévének megvalósitásait mérlegelve elmondhatjuk, hogy szép eredményeket értünk el: a IX. KISZ-kongresszust, a párt 50. évfordulóját kiemelkedő sikerekkel köszöntöttük. Az ipari és mezőgazdasági munkákban, az ócskavas és hulladékanyagok gyüjtésében, erdősitésben, legelőkarbantartásban, gyógynövénygyüjtésben, parkositásban és községszépitésben az eredmények 7 200 000 munkaórában konkretizálódnak, melyeknek értéke mintegy 24 millió lej. (Nem finanszirozott munkálatok). Ugyanakkor félmillióra emelkedik a finanszirozott munkából befolyó jövedelem.

Elismerően kell szólnunk az aradi, a sebesi, a borosjenői, a lippai, a kisjenői, a pécskai, a ságj, a fenlaki, a székudvari, a berzovai a soborsini szervezetek tevékenységéről, amelyek jelentősen hozzájárultak a finanszirozott munkálatok félévi tervének teljesitéséhez.

A VÁROSÉRT, A FALUÉRT, AMELYBEN ÉLÜNK

A fontosabb megvalósitások közül kiemelném a következőket: 2500 tonna ócskavas gyüjtése, (stafétavonatok indultak a municipiumból a KISZ-kongresszus és a pártévforduló tiszteletére), városszépités Aradon (az Állomás-tér, Maros-part, strand, Ifjusági park övezetében mintegy 14 millió lej értékü munka), hozzájárulás az Arad—Kürtös és Arad—Zádorlak közti utszakasz modernizálásához, a mezőgazdasági egységek (barackai és ságj ámv, ujaradi, vladimirescui mtsz-ek, Aradi Üvegház-komplexum stb.) támogatása. Az utóbbi akcióban 7000 fiatal (aradi és megyei liceumok, szakiskolák és technikai iskolák tanulói) vettek részt.

Megyei viszonylatban 10 000 hektár legelőt tisztitottak meg, 260 hektár földet öntözésre tettek alkalmassá a KISZ-tagok. Ebben a munkában kitüntek a sebesi, a berzovai, a székudvari, a pankotai és a kisiratosi szervezetek.

A város- és községszépitési verseny keretében szervezett akciók eredményeként a parkositás, a disz- és gyümölcsfák ültetése, zöldövezetek létesitésének idei tervét megyei viszonylatban már most teljesitették.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy egyes KISZ-szervezetekben hiányosságok mutatkoztak a munkaakciók megszervezésében. Ez a gyenge eredményekben tükröződik. Ezzel a kérdéssel nemrég a megyei KISZ-bizottság bürójának bővitett ülése is behatóan foglalkozott. Megállapitották, hogy körültekintőbb, odaadóbb munkával a hiányosságok könnyen kiküszöbölhetők.

Augusztus 23 tiszteletére a megye ifjusági szervezetei ujabb nagyszabásu feladatok megvalósitását tüzték ki célul. A vállalások értéke 30 millió lej, az eredeti évi vállalás kétszerese. Teljesitése hatékony, fokozottabban nevelő jellegü munkát követel minden szervezettől, valamennyi ifjutól.

AVRAMUȚ GHEORGHE,
a megyei KISZ-bizottság aktivistája

Emberré vált az ember

Ha parasztemberre gondolok, megannyiszor nagybátyám alakja tünik fel emlékezetemben. A jóságos, halk szavu, töpörödött bácsikáé, aki otthon, a maga portáján is olyan nagy személyiség volt, hogy akár kürtőkalapban sétafikalhatott le s fel a nyoszolya alatt — ahogy mondani szokás. Suttyó koromban sem volt már fiatal, de azért két-három óra alatt megtette az utat szülőfalujától a városig. Hajnalban indult, és reggel már itt koptatta a flasztert Aradon. Meg se kottyant neki a gyalogolás.

— Három pipaszivás az egész — mondogatta, miközben letelepedett a konyhaszékre, amelyet anyám tolt eléje, mikor néhanapján kora reggel betoppant. Ilyen volt ő. Vékonydongáju, de szivós. Vonatot belülről sohasem látott.

— Minek a' — hajtogatta. — Van nekem jó lábom, itt ka!

Mekkorát fordult azóta a világ?!

Nem akárhol, hanem az emberek tudatában. És ez a mi nagyszerü forradalmunk legjelentékenyebb vivmánya. Emberré vált az ember. Megtanulta értékelni, tisztelni önmagát, kimélni az erejét, tartalékolni a nagy, valóban hozzá méltó tettekre. Mert nem azért van az embernek lába, hogy derékig lekoptassa, keze, hogy nyomorékká dolgozza, agya, hogy sötétséget öröljön vele, szive, hogy halálig kimeritse. Nem! És hogy ezt ma már mindenki tudja, arra akad példa elegendő. Ilyen az alábbi is — egy a sok közül.

A munári erdőbe szólitott a multkoriban a kötelesség. A faluban megkérdeztem egy idős parasztembert:

— Merre van az erdő, batyám?

— Menjen ezen az uton, egyenest. Oda talál.

— Köszönöm szépen a felvilagositást.

— Aztán mondja csak, gyalog akar oda eljutni?

— Gyalog biz' én. (Honnan tudhatta volna, hogy a magamfajta városi számára felüdülést jelent egy kis séta a természetben?)

— Ha, 'iszen, bele is zsibbad a lába — igy az öreg.

Pedig egy órácskát tartott csupán az egész ut.

Hja, hol vagyunk ma már attól, a „három szivás pipától"???

KÓBOR JÓZSEF

Szoros egységben a párt körül

Megyénkben — mint ismeretes — jelentős számu német nemzetiségü lakos él. Ezek ősei két és fél évszázaddal ezelőtt költöztek a Maros völgyébe. De az északabbra elterülő vidékeken, Szentannán, Szentmártonon, valamint a körösök vidékén is él nagyobb számban német anyanyelvü lakos. Többségük még néhány évtizeddel ezelőtt a mezőgazdaságban tevékenykedett, ma azonban már közel 50 százalékuk az iparban, illetve a kereskedelemben dolgozik.

Az itteni német nemzetiségü dolgozók békés egyetértésben éltek a többi nemzetiséggel és együtt küzdöttek a kizsákmányolás ellen, a dolgozók jobb életéért. A második világháboru, minden következményével, megyénk német lakosságának soraiban is mély sebeket és sok gyászt okozott. De a Román Kommunista Párt által vezetett és segitett német lakosság hamarosan visszanyerte egyensulyát és bekapcsolódott a szocialista épités müvébe hazánkban. Ott voltak a mezőgazdasági termelőszövetkezetek alapitó tagjai között, mások az iparban kerestek és találtak uj munkaterületet. Ma, mind a mezőgazdaságban, mind az iparban ott tevékenykednek a német nemzetiségü dolgozók és szorgalmukkal, hozzáértésükkel becsülettel kiveszik részüket — országunk többi dolgozójával együtt — az uj, szocialista haza épitéséből.

Ma, hazánk német ajku lakossága — akárcsak Románia Szocialista Köztársaság minden állampolgára — élvezi a Román Kommunista Párt, a szocialista Románia által megteremtett politikai, társadalmi és kulturális feltételeket, melyek lehetővé teszik, hogy hazánk minden lakosa — nemzetiségre való tekintet nélkül — szabadon bontakoztathassa ki tehetségét és állitsa azt a haza fejlődése, saját maga jóléte szolgálatába. A német ajku dolgozók, országunk többi nemzetiségéhez hasonlóan háboritatlanul élvezi mindazt, amit a szocialista civilizáció biztosit. Mindazok az eredmények, amelyeket az ország, és ebben Arad megye gazdasági, társadalmi, kulturális téren elért, annak a megfeszitett munkának az eredménye, amelyet az együttélő nemzetiségek — és közöttük természetesen a németek is — testvéri egységben fejtenek ki.

Románia Szocialista Köztársaság valamennyi lakosának alkotmánybiztositotta jogai teljes mértékben érvényre jutnak Arad megyében is. Az együttélő nemzetiségeket számarányuknak megfelelően képviseltetik minden szervben és szervezetben. Igy például a 12 Arad megyei nagynemzetgyülési képviselő közül kettő német. A megyei néptanácsban 14, a municipiumi néptanácsban 22, a városi néptanácsokban 13, a községi néptanácsokban pedig 280 német nemzetiségü képviselő tevékenykedik és fejt ki eredményes munkát választókörzete és az egész megye érdekében.

Arad megyében is megteremtették a szükséges előfeltételeket ahhoz, hogy mindenki anyanyelvén fejthessen ki kulturális tevékenységet és biztositották az anyanyelvü oktatást. Megyénk 26 kulturotthonában 21 német nyelvü müködvelő együttes müködik, 186 könyvtárban közel 100 000 német nyelvü kötet áll az olvasók rendelkezésére. A német nyelvü ujságok és folyóiratok is mindenüvé eljutnak. A Román Kommunista Párt 50. évfordulója tiszteletére rendezett versenyeken 4 német nyelvü müködvelő együttes jutott be a döntőbe. Az Aradi Tavasz Fesztiválon is minden évben dobogóra léptek a német nemzetiségü lakosság képviselői. Ebben az esztendőben például négy alkalommal tartottak az Aradi Tavasz keretében jól sikerült német nyelvü rendezvényeket.

Megyénkben a német nemzetiségü dolgozók gyermekei anyanyelvü iskolákban sajátithatják el a tudást, elemi és liceumi fokon egyaránt. Ebben az esztendőben német oktatási nyelvü szakiskolai osztályok is beindulnak. A felvételi vizsgákon minden tanuló anyanyelvét használhatja. Aradon e-

MARX FERENC,
a Német Nemzetiségü Dolgozók Arad Megyei Tanácsának elnöke

(Folytatása a 11. oldalon)

TEGNAP MEGYÉNKBEN

Tegnap a déli órákban jelentették a Faipari Kombinátból, hogy julius első dekádjában a butorgyártási tervet 102 százalékban valósitották meg. Ennél még szebb eredményt értek el a bükkfa-fürészárunál, Julius első dekádjában ugyanis a terv 1200 köbméter előállitását irányozta elő. Ezzel szemben tiz nap alatt 2666 köbméter bükkfa-fürészárut készitettek.

AZ ORSZÁGBAN

Bukarestben megnyilt a liceumi, általános iskolai (VII—X osztályok) szakmai és liceum utáni szakiskolai tanulók országos képzőművészeti kiállitása. Több mint 250 festményt, szobrot, tapétát stb. mutatnak be. A művészek sok tehetséggel varázsolják elénk boldog gyermekkorukat.

★

Tegnap megyeszerte befejeződtek a szóbeli vizsgákkal a szakmai iskolai felvételik. Ugyancsak tegnap megkezdődtek az UCECOM tipusu szakmai iskolákba való felvételi vizsgák.

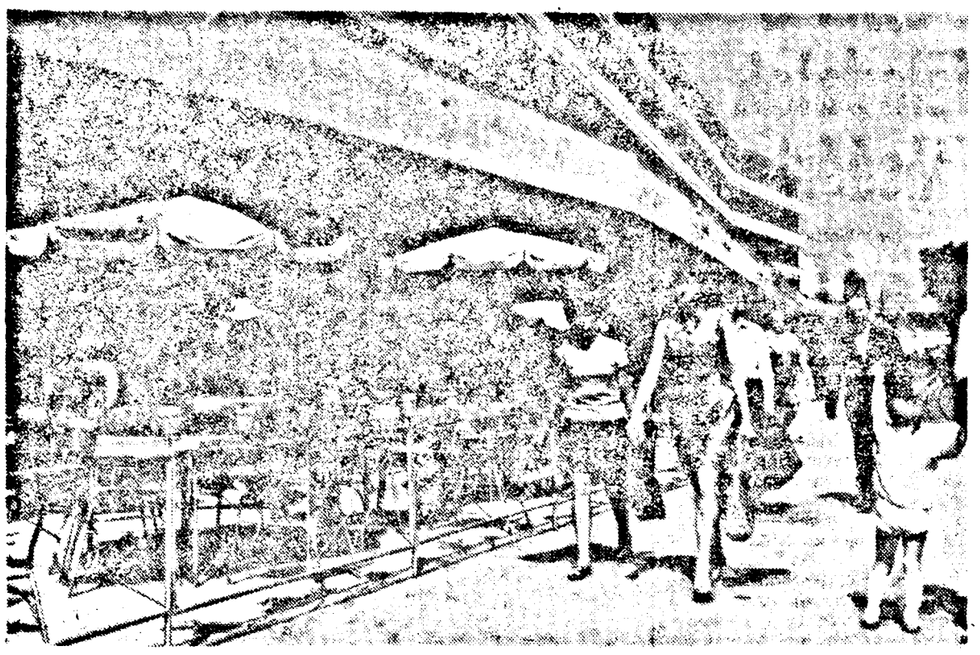

Napfényben a megszépült Állomástér. (KELEN FERENC felvétele)

A személyi tulajdonban lévő házakra vonatkozó lakbérleti szerződésekről

T. J., M. J. és M. L. aradi, valamint több más olvasónk kérésére.

Mint ismeretes, a magánház tulajdonosoknak egy lakásra van lakjogosultságuk (a 10-es számu 1968-as törvény 51. és 52. szakasza). A többlet lakterület kiutalható az arra jogosult személyeknek vagy családoknak.

A lakáskiutalás a municipiumi, városi és községi néptanácsok végrehajtó bizottságainak hatáskörébe tartozik.

A fent említett törvény 11. szakasza értelmében a kiutalt lakás csak a lakbérleti szerződés megkötése után foglalható el.

Míg az állami tulajdonban lévő lakásokra vonatkozó lakbérleti szerződés megkötése általában egyszerű, hiszen a lakásgazdálkodási vállalatok erre kiképzett hivatalnokokkal rendelkeznek, addig a személyi tulajdonban lévő lakásokra vonatkozó lakbérleti szerződés megkötése a gyakorlatban elég sok nehézségbe ütközik.

A személyi tulajdonban lévő házakra vonatkozó lakbérleti szerződést a lakáskiutalás alapján, az illető lakás tulajdonosa és a bérlő köti meg.

A szerződést irásba kell foglalni, amely köz- vagy magánokirat formáját öltheti. Tehát, ha a felek megegyeznek, akkor a szerződést megkötheti a közjegyzőség előtt vagy maguk között is.

Jogi tanácsadó

minden hivatalos közeg közreműködése nélkül. Szerződéskötéskor a bérbe adónak és a lakbérlőnek ügyelnie kell, hogy tiszteletben tartsák a házbérre és a felek jogaira és kötelességeire vonatkozó törvényes rendelkezéseket (10-es számu 1968-as törvény 24. és 47. szakaszai). Helyszüke miatt ezekre nem térhetünk ki, csak azt szeretnénk hangsulyozni, hogy a tulajdonos nem fogadhat el (természetesen nem is igényelhet) a törvény által megállapított házbérnél magasabbat. E rendelkezés megszegőjét egy évig terjedhető fogházbüntetéssel vagy pénzbirsággal sujtja a törvény (59. szakasz).

A lakbérleti szerződések megkötésének megkönnyitése végett, a 53 110-es számu 1968 augusztus 3-i utasitások melléklete tartalmazza a lakbérleti szerződés mintáját (tipusszerződést). E minta egyaránt használható minden lakbérleti szerződésnél, a feleknek csak ki kell tölteniük a rájuk vonatkozó konkrét adatokat.

Helyes lenne, ha az okiratmásoló irodák rendelkeznének ilyen szerződésmintákkal.

Ha a bérbe adó és a lakbérlő nem ért a szerződés megkötéséhez, a házbér kiszámításához, leghelyesebb, ha az ügyvédi irodához fordulnak szerződés megkötése végett.

Amennyiben a tulajdonos nem akarja a lakbérleti szerződést megkötni vagy egyéb okok miatt nem jön létre a felek között szerződéses megegyezés, a lakó a lakáskiutalás alapján a birósághoz fordulhat és kérheti, hogy a tulajdonost kártérités terhe mellett kötelezzék a lakbérleti szerződés megkötésére (10-es törvény, 56. szakasz).

SIMON GERGELY ügyész

Szoros egységben a párt körül

(Folytatás az 1. oldalról)

rédményes tevékenységet fejt ki a német nyelvü Nikolaus Schmidt irodalmi kör. Tavaly nyáron Zabrányban megnyitották a község neves szülöttének Adam Müller Guttenbrunn költőnek az emlékházát.

A Német Nemzetiségü Dolgozók Országos Tanácsának bukaresti plénuma mély visszhangot keltett Arad megye német nemzetiségü dolgozóinak soraiban is. Különösen Nicolae Ceausescu elvtársnak, pártunk főtitkárának ez alkalommal elmondott beszédét követték rendkivüli érdeklődéssel. A német nemzetiségü lakosság képviselőinek hozzászólásaiból kitünt, hogy hazánkban milyen nagy figyelmet forditanak a nemzetiségi politikára. Ez alkalommal ismételten hangsulyozták, hogy az a harc, amelyet az ország egykor elnyomott osztályai és rétegei — románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek egyaránt — folytattak felszabaditásukért, az évszázadok során szoros egységbe tömöritette országunk minden lakosát. Igy lett Románia Szocialista Köztársaság valamennyiünk, közös harcban megteremtett hazája.

Népünk legjobb fiai, anyanyelvükre való tekintet nélkül, ott állnak ma gazdasági egységeink élén, vezető szerepet töltenek be a párt- és állami szervekben. A román nemzetiségü dolgozókkal együtt ott tevékenykednek mindenütt a nemzetiségek soraiból származók is és eredményes tevékenységüket nagyra értékelik és becsülik. Teljes szivünkből helyeseljük mindazt, amit Nicolae Ceausescu elvtárs, a Német Nemzetiségü Dolgozók Országos Tanácsának plenáris ülésén olyan szivhez szóló szavakkal fejezett ki: **„Tegyünk meg mindent, hogy felszámoljunk mindennemü megkülönböztetést vagy egyenlőtlenséget bármilyen tevékenységi területen, biztositsuk, hogy hazánk minden egyes áliampolgára, függetlenül nemzetiségétől, függetlenül attól, hogy milyen nyelven beszél, függetlenül vallásától, valóban társadalmunk, a szocialista Románia egyenjogu tagjának érezze magát és eleget tegyen kötelességének hazája iránt".**

Mi valamennyien igy is érzünk! Ebben az országban, a szocialista Romániában élünk és dolgozunk, román, magyar testvéreinkkel vállvetve akarunk egy szép és boldog hazát felépiteni!

Kispereg képekben

Történelmi utalások

PERG-et hétszáz évvel ezelőtt **Rogerius** mester emliti meg a **Carmen miserabile**-ban, a tatárjárásról szóló hiteles, történelmi és müvészi szempontból figyelemre méltó müvében. **Szondy Géza** monografiája is forrásanyag értékével rendelkezik

Érdekes a még élő szájhagyomány. Perg várának köveit a templom alapjába épitették be. Töredezett elemek élnek egy régebbi keletü monda mai változatában, a „török irásos, kincset rejtő" hat kő történetében, amelyet **Szabó Istvánné Móra Margit** tanyasi nagyanyjától, **Szomoru Máriá**-tól hallott.

Perg várát, melynek falai közé menekültek a hajdani lakosok, teljesen elpusztitották a tatárok, a falut három századdal később a törökdulás. Régi világ tudatmaradványait két és fél évtizede bontják az ezerhétszázas évek vége felé telepitett, palócszármazásu magyarok.

S ez Kispereg szorgalmas népének mai történelme.

Emlék a faluról

Chagall képeinek álom és valóság összevisszasága, a sulytalanság s a gravitációnak ellentmondó képlet még a háboru utáni harmadik év emlékezetemben. Az emberek először szippantottak nagyot, a világégés után, a szabadságból. A falu félfeudális kötelékei szakadoztak. Az asztalon fehér kenyér és hus. Az életérzéseket azonban kötik még régi szokások. A faluban két hetet töltő aradi gimnazisták a népszámlálási statisztikába komor számokat irnak — az irástudatlanságról. Mi, a „város pereméről" érkezettek ugy ráncsodálkoztunk az elénk tett hatalmas ebédre, mint Móricz Pesti kislány falun cimü novellájában Csibe. És ráncsodálkoztunk a két hétig egyfolytában tartó lagzira is. (Vajon ott van-e a hagyományos lakodalmi fogások között még a csigaleves meg a ludaskása?) **Jenes András**, a müvelődési otthon igazgatója:

— A századvégi vásárok ponyván árult vőfélykönyvét most sem felejtették el. Lánykérésnél, ételfelszolgálásnál mondják a rigmusokat. A násznép-trakta anyagi megerőltetését elkerülendő a házasságkötés bevezetője, sok esetben, a leányszöktetés.

A hajdani népszokásokat, folklórt több réteg takarja. Nyomra csak tudós „detektivek" bukkannának: a folklórkutatók. De a falu és határa izgalmas régészeti felfedezésekre csábit. Lesz-e, aki a „kincseket" kiássa?

Kincskeresők

Kispereg: néhány széles, alföldi jelleget magán viselő utcavonulat. Az iskola városias, emeletes épület. Nyolc osztályának végzősei évek óta, ipari pályát választanak, mesterséget tanulnak. Ha csak tehetik, sokan hazajönnek szakmai képesitésükkel.

A nagyüzemi mezőgazdasági termelés is uj foglalkozási ágakra differenciálódott. Az év végi állatösszeirásra már van elég értelmiségi — tanár, orvos, állatorvos, mérnök, technikus, könyvelő —, nem kell a város segitségét kérni. Ma már minden kisperegi iskolás Verne Gyula fantasztikus regényeinek vagy egy futurológus biztonságával meg tudja jósolni, hogy a falu szakemberei között a jövőben számitógépkezelő, biológus vegyész, hidro- és meteorológus is lesz.

A müvelődési mozgalom azonban még nem váltott át korszerübb formákra. Ebben egy kicsit a szemérem is közre játszik.

— A fiatal házasok illetlennek tartják, hogy tovább szerepeljenek — mondja Jenes András.

Az örtevékeny szinjátszás egy hivatásos társulat dicsőségére való bemutató-sorozattal büszkélkedhet. **Balogh Irén, Bede Sándor, Botos András, Faragó Erzsébet, Farkas Margit** a legielkesebb mükedvelő müvészei a kisperegi Tháliának. A rendezők hivatásos pedagógusok: **Jenes András** és **Ilona, Szabó István és Margit, Majoros Margit.**

— Milyen darabok is szerepeltek a kisperegi szinjátszók repertoárján?

— A **Székely fás, Dinnyék, Pálinkavásár** egy előadáson. A **Lázadás a paradicsomban** — két. **Aki látta a halált** és a **Futótüz** — három-három felvonásosok. Utolsó bemutatónk az **Autós menyasszony** volt — sorolja a sikeres előadásokat Jenes András.

S hogy kitartó munka folyik a próbákon és előadásokon, hadd idézzem a müvelődési otthon igazgatójának egyik megjegyzését: „Nem szoktam sugni nekik". Tervei között van a beszédtechnikát javitó, de a müvelődési otthon egyéb tevékenységét is segitő magnó vásárlása, egy kis citerae-gyüttes meg egy zenekar alakitása. Tánccsoport volt, de feloszlott. A Beke-házaspár ingázik. Nincs idejük betanitani a táncokat. A község, a falu — amint ezt megirtuk már — nem ad lakást a pedagógus házaspárnak.

A „hat kőbe rejtett gazdagság" örökösei, a kisperegi „kincskeresők" éppen az emberben nem képesek meglátni az értéket?!

MÓZER ISTVÁN

1971
Július
11
Vasárnap

Napkelte 4.41, napnyugta 20.00 órakor. Az évből eltelt 192 nap, hátra van még 173.

■ 50 évvel ezelőtt győzött a népi forradalom Mongóliában.

filmek

DACIA: Még a lovakat is... (9, 11.30, 14, 16.30, 19, 21.15). Hétfőn: Előre, coyhoz (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45).

STUDIÓ: Vörös rózsák Angelikának (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30). Kedvező idő esetén 20.45 órakor a kerthelyiségben. Hétfőn: Ezópus (10, 12, 15, 17, 19, 21). A kerthelyiségben 21 órától.

MUREŞUL: A Santa Vittoria-i rejtély (10, 12.30, 15.30, 18, 21). Kedvező idő esetén 21 órakor a kerthelyiségben. Hétfőn: En. Francisc Skorina (10, 12, 14.15, 16.30, 18.45, 21).

IFJUSÁGI: A gyilkos játék (11, 14), Csak a halott válaszol (16, 18, 20). Kedvező idő esetén 20.45 órakor a kerthelyiségben. Hétfőn: Fekete angyalok (11, 16, 19). A kerthelyiségben 20.45 órától.

VICTORIA: Szerelem egy éjszakára (11); Álomképek (15, 17, 19). Hétfőn: Az arany (11, 15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): Golgota (10); Forró éjszaka (16, 18, 20). Hétfőn: Merre, ember? (16, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Távol, Nyugaton (14, 16, 18, 20). Hétfőn: Nászéjszaka esőben (18, 20).

CFR (Grădiște): Kedves Brigitte (10, 15, 17); Hőség (19). Hétfőn: Nyomozó az árnyékban (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Hétlovas betyárjai. Hétfőn: Hallgatag szerelmek.

PECSKA: Kanári a viharban. Hétfőn: A nyolcadik.

BOROSJENŐ: Hárman, akik rémületben tartották a Nyugatot. Hétfőn: Az alvilág professzora.

KISJENŐ: A monzai apáca. K. O. Hétfőn: Adelheid.

SZENTANNA: A sivatag fehér napja.

NAGYLAK: Az üstökösön. Hétfőn: Grisa szakaszvezető esete.

KÜRTÖS: Tul kicsi egy ilyen nagy háborunak. Golyó a tábornoknak. Hétfőn: A megátalkodott nagypapa. Karaván.

PANKOTA: Mihaj Viteazul. Hétfőn: A döntő óra.

VILÁGOS: Graminia szerelme. Az utcák emlékei. Hétfőn: Imposztorok.

BOROSSEBES: Dr. Mabuse láthatatlan karmaiban. Tengeri macska. Hétfőn: Igy jöttem.

KÖRÖSBÖKÉNY: Találkozás a régi mecsetnél. Hétfőn: Dr. Mabuse láthatatlan karmaiban.

VINGA: Tőték. Hétfőn: A szarajevói merénylet.

szinház

Az évad utolsó előadásai

VASÁRNAP, július 11-én, délután 4 és este 8 órakor: *Bimbirică*.

Mindazok a bérlők, akik nem tekintették meg a Bimbirică cimü előadást (tekintet nélkül bérletük betüjére), a szinházi ügynökségnél (telefon 1-21-88) tarthatnak fenn jegyet.

Évről évre több vendég keresi fel a Nagyvárad melletti Félix-fürdőt.

Paul Nordhal, egy dán turistacsoport vezetője kijelentette, aki egyszer itt járt, az visszakivánkozik. Nem is csoda — mondotta — épp a mult vasárnap ment el egy 24 éves lány, aki érkezésekor járni sem tudott, a kezelés után meg táncolt is. A fürdőhely vonzerejét növeli, hogy a Bihar Megyei Turista Hivatal érdekes kirándulásokat is szervez. Jártunk Kolozsváron, Biharfüreden, még Magyarországon is.

A növekvő igények kielégitésére Félix-fürdőn a napokban egy 710 helyes fürdő-komplexumot adtak át rendeltetésének.

Tájékoztató

Szerkesztette: BALAJ KATALIN

Gáinai leányvásár

Julius 18-án rendezik meg a hagyományos Gáina-i leányvásárt, a móc-vidék lakoinak e szines, kulturális eseményekben gazdag találkozóját, amelyre az ország messzi vidékeiről is érkeznek vendégek.

Mind a Megyei Turisztikai Igazgatóság, mind pedig az ITI idejében gondolt az érdekes, vonzó rendezvényre.

Julius 17-én, délután 14 óra tájban indulnak társasgépkocsival azok, akik idejében jelentkeznek a turistahivatalban. A másfél napos kirándulás ára 110 lej, amelyben a szállitás mellett, a Brádon elköltendő szombat esti vacsora is benne van.

Az ITI (Ujjusági Turisztikai Iroda) aradi kirendeltsége Gáina-i kirándulásának ára 95 lej. Julius 15-ig lehet iratkozni. Az indulás időpontja: szombat, julius 17, délelőtt 10 órakor az ITI Armata Poporului uti irodája elől.

rádió

VASÁRNAPI MÚSORAJÁNLÁSUNK

BUKAREST I.: 9.00 Falumüsor. 10.00 Nők félórája. 12.00 Mindenről — mindenkinek. 13.15 Népzene. 14.00 A vidámság hullámhosszán. 16.00 Vasárnapi esztrád. 20.00 Al. Ivasiuc esti jegyzete. 20.05 Kivánsághangverseny. 20.40 Románcok, bordalok. 22.10 Sportpanoráma. 22.50 Arghezi-versek.

BUKAREST II.: 9.35 Szereti Ön az operát? 10.15 Angela Similea és Will Tura énekel. 10.30 A VII. müvészet. 14.30 Aki tud — nyer: Nicolae Iorga. 15.35 Három dal, három siker. 16.30 Folytatásos rádiószinház fiataloknak: Tudor Vladimirescu VIII. 18.30 Operettáriák. 20.05 Irodalmi müsor. 22.00 Tánczene.

HIREK: 6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00, 21.00, 2.00, 4.00, 5.00 (BUKAREST I.); 7.00, 9.30, 11.00, 17.00, 20.00, 23.00, 0.55—1.00 (BUKAREST II.)

Az utóbbi három hónapban tovább folytatták a járdák korszerüsitését Pécskán. Ez idő alatt 3000 négyzetméteren raktak le betonlapokat, még a fő utcakereszteződéseknél 350 négyzetméteren helyeztek el kockaköveket.

Hirek a kereskedelemből

■ Pénteken és szombaton 11 vagon buta érkezett városunkba. A szállitmányból nem hiányoznak a közkedvelt kombinált butorok, hálószoba berendezések, konyhabutor garniturák.

■ Ugyancsak az elmult héten az Ipari Cikkeket Értékesitő IKSZ Oborteri lerakata több mint 300 000 lej értékü különféle épitőanyagot kapott: kátránypapirt, különböző préselt lemezeket, villanyvezetéket, gipszet stb.

■ Mikelakán befejezték a 26-os számu vas- és vegyszerkereskedés átalakitását, korszerüsitését, sőt már az uj berendezés is a helyére került. Holnap megkezdik az áru szállitását az üzletbe, amely néhány napon belül megnyitja „kapuit" a vásárlók előtt.

televizió

VASÁRNAP, JULIUS 11.

8.30 Sport és egészség.
9.00 Vasárnapi matiné gyermekeknek.
10.00 Falumüsor.
11.15 Román zeneszerzők: Tudor Jarda.
12.00 A haza vártáján.
12.30 Közkivánatra: Operettmüsor — az NDK televiziófilmje.
13.00 Magyar nyelvü adás: Etika és magatartás — gyakorlati kérdés (dr. Dancsuly András professzor heti jegyzete): Filmhiradó; Bukaresti riport: a Dr. N. Marinescu és a F. Storch emlékház; Kozma Mátyás orgonaművész és zeneszerző — bemutatja László Ferenc: Krumpli és Pityóka (Méhes György bohózata).
14.30 Sport — kajak-kenu evezősverseny, egyenes adás a Snagovtóról.
15.30 Magazin.
18.10 Óriások földje — folytatásos film.
19.00 Folklórmüsor.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.00 A hét riportja.
20.15 A vasutas — játékfilm.
22.05 Ruxandra Ghiață énekel.
22.25 Hiradó.
22.40 Sport.

Nyitott szemmel

Valahogy így!

A 9-es számu ITA autóbuszon (pénteken az 5-ös vonalán közlekedett a repülőtérre), az Arădeanca babagyár előtti megállónál igy szólt a jegyszedő az ajtó közelében tanácstalanul álldogáló utasnak: a Dimitrov utcához itt tessék leszállni!

Valahogy igy képzeljük el az utasok tájékoztatását, utbaigazitását. Egy kicsit munkával járó kötelessége is ez minden szállitási vállalati dolgozónak.

Nyári szabadság

Ki ne örülne a jó munka után járó megérdemelt pihenőnek? Különösen, ha az még nyáridőre is esik. A grădiște-i vegyesüzlet dolgozóit az idén az az öröm érte, hogy testületileg szabadságra mehettek nyár közepén. Arról volt szó, hogy leltározás után (két héttel ezelőtt tartották), már az uj üzletsoron kezdi meg működését az egység. Az IRUG kereskedelmi berendezéseket gyártó vállalat jóvoltából, ugy látszik, szabadságuk megnyulik. De ennek a kényszerü pihenésnek ezuttal senki sem örül. Különösképpen a vásárlók nem, hiszen a több tizezer lakosu városnegyedben egyetlen hasonló jellegü üzlet sincs.

Apróhirdetések

ELADÓ villa szőlős- és gyümölcsös kerttel. Miniș 118. Hagyó — Onceanu. (327)

ELADÓ lakáscserével kétszobás, komfortos lakás. Narciselor utca 28. lakás 2. (328)

ELADÓ elfoglalható ház és különböző butorok. Rozelor utca 82 — Grădiște. (329)

ELADÓK antik, intarziás butorok, képek. Resitei utca 4. (331)

AUTÓTECHNIKUS vállalja autó bejáratását. Érdeklődni Afinelor utca 9. (333)

VÁLLALOM öröklakás ellenében idősebb háziaspár gondozását, felvilágositások: Dolejal Rozália, Badea Cîrțan utca 6. (330)

VÁLLALJUK öreg háziaspár gondozását lakásért. Simon Mórics, Merffi utca 31 — Zsigmondháza. (334)

TALÁLTAM pénztárcát pénzzel, felvilágositások telefonon 1-53-69, 17—20 óra között. (336)

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁSOK

KÖSZÖNETET mondok mindazoknak, akik drága jó feleségem, Burnácz Antónia temetésén megjelentek, sirjára koszorut, virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmamat enyhiteni igyekeztek.

A gyászoló férje (332)

KÖSZÖNETET mondunk mindazoknak, akik a felejthetetlen férj, és apa, Csecs János elhunyta alkalmával fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek.

A gyászoló család (337)

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, julius 11-én szép, meleg idő. Mérsékelt északi szél. A hőmérséklet emelkedik. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10 és 15, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 25 és 30 fok.

Várható időjárás julius 12-én és 13-án: továbbra is szép, meleg idő. A hőmérséklet az időköz elején állandósul, majd lassan emelkedik.

Olvasd és terjeszd a

Vörös Lobogót!

A Fogyasztási Szövetkezetek Megyei Gazdasági Vállalata

Köztársaság utja 50. szám

alkalmaz

— raktárfelelősöket
— részlegvezetőket
— átvételezőket.

Bővebb felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt.

(593)

Az Aradi Vagongyár alkalmaz

— villany- és autogén hegesztőket
— lakatosokat
— vasesztergályosokat
— marósokat, gyalusokat és hornyvésőket
— szakképesitetlen munkásokat
— villanyszerelőket
— darukezelőket
— szakképesitetlen munkásokat, akiket a következő szakmákban képesitenek:
— hegesztő
— lakatos
— présgép kezelő
— esztergályos
— marós és gyalus

Bővebb felvilágositást az üzem személyzeti osztálya nyujt.

(595)

Az Aradi IJIL Sütő- és Malomipari Vállalat

November 7 utca 26. szám
(telefon 1-56-23)

folyó év augusztus 2-án

versenyt szervez

mesteri állás betöltésére, a sütőipari részlegre.

Bővebb felvilágositást a személyzeti osztály nyujt.

(589)

Az almási, aradi és lippai autószállitási vállalatokban

naponta be lehet iratkozni a hivatásos sofőriskolába.

Jelentkezhetnek IV—VIII elemi osztályt végzett, 1936 január 1 és 1954 április 15 között született férfiak.

(591)

MŰVELŐDÉS — IRODALOM '71

Művészeti hagyományainkból

NEVES ARADI ROMÁN FESTŐ

Horia Medeleanu muzeológus, a Ziridava c. tanulmánygyűjteményben, hosszabb közleményt szentel Iulian Toader (1877—1962) életének és munkásságának. A neves aradi művész, Székely Bertalan volt tanítványa, szoros kapcsolatot tartott fenn a nagybányai művészkolóniával. A sokoldalu művész életműve lényeges tartozéka városunk művészeti multjának.

PAÁL LÁSZLÓ VÁROSUNKBAN

Paál László (1846—1879), a világhirü festőművész, 1855-től aradi diák volt. Nem volt különösebben jó tanuló. A legujabb kutatások kideritették hogy a „Vastuskó"-hoz cimzett házban tanult rajzolni, Böhm Páltól, a kor neves festőjétől. Ekkoriban ismerkedett meg Munkácsyval. Paál László, 1864-ben érettségizett.

A HALADÓ MÜVÉSZET TÉRHÓDITÁSA

1909 decemberében egy hónappal a Holnap és Ady matineja után, két modern festő, Tibor Ernő és Albert Andor tárlatának megnyitásakor. Franyó Zoltán „Uj napimádók" cimmel olvasott fel a legujabb művészeti irányokról.

ÉRDEKES ADATOK MUNKÁCSYRÓL

Munkácsy Mihály Aradon, jóideig költőnek és színésznek készült. 1861-ben Széchényi halálára verset irt. Buzgón olvasta Jókait és „Szertey" müvésznévvel, a világot jelentő deszkákra óhajtott lépni, de oly csekély gázsit igértek, hogy elállt szándékától.

PERISZKÓP

A Periszkóp (1925—25) c. Szántó György szerkesztésében megjelent aradi folyóirat képzőművészeti anyaga rendkivül értékes. C. Brâncuşi egyik alkotásának reprodukcióján kivül, beszámol a kor leghaladóbb irányzatairól és alkotóművészeiről.

BAROKK EMLÉKEK

Franz Eberhard, a neves barokk szobrász alkotásai, 1761-ben kerültek városunkba. A helyi művészettörténészek feladata volna kideriteni, hogy az értékes müvekből mi maradt meg.

HIANYZÓ KÖNYVEK

Napjainkban, a helytörténet örvendetes fellendülésének időszakában, elérkezett az ideje városunk müvészeti multjának a számbavételére. Elsősorban szükséges volna Arad épitészettörténetére. Ezenkivül elérkezett az ideje az itt élt festők, szobrászok, grafikusok pályaképének megrajzolására. Ugyanakkor az elmult évtizedek „tárlattörténete" sem várathat sokáig. A Municipiumi Muzeum müvészeti osztályának munkatársai, már eddig is számos részlettanulmányt közöltek. Hisszük, hogy elérkezett a szintézis, a tudományos összefoglalás ideje.

FICZAY DÉNES

FORGATÓKÖNYV-PÁLYÁZAT

Minthogy már 1972-től kezdve évente mintegy 25 játékfilmet kivánunk gyártani, s minél többet hazánk mai realitásairól, a szocializmus épitőinek életéről és munkájáról, a Bucureşti filmstudió versenypályázatot hirdet játékfilm-szcenáriumok irására.

A versenypályázaton részt vehet a román film minden kedvelője, hivatásos és nem hivatásos tollforgatók. A filmstudió gazdag nevelő tartalmu, mozgósitó jellegü, az uj társadalmi-politikai viszonyokat, a szocialista öntudat alakulását, a maradiság, a rutin és a tunyaság elleni küzdelmet, az alkotó egyéniség kibontakozását, az üzemek, épitőtelepek, falvak, iskolák és fakultások életét tükröző, az ifjuság és a gyermekek, a család sajátos problémáit feldolgozó, a pártvezette szocialista épitőmunka kiteljesitését bemutató szcenáriumokat vár. A Bucureşti filmstudió célja, hogy időszerü filmjeivel átfogó képet nyujtson társadalmunk fejlődéséről, a magasba ivelését jellemző eleven, aktiv szellemről.

Az 50—60 gépelt oldal terjedelmü forgatókönyveket 1971. szeptember 15-ig lehet beküldeni a következő cimre: Studioul Cinematografic Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1., Sector I, Pentru concurs megjegyzéssel.

A legsikerültebb alkotásokat a szakértőkből álló zsüri a következő dijakkal jutalmazza:

— Egy I. dij	20 000 lej értékben
— két II. dij	15 000 lej értékben
— három III. dij	10 000 lej értékben
— hat jutalom	5 000 lej értékben

A filmstudió — a zsüri ajánlására — érdekes, filmalkotáshoz számbajöhető szcenáriumokat a dijazottakon kivül is megvásárolhat.

A kéziratokat nem kell alá irni és mottóval kell ellátni. A szerző ugyanazzal a mottóval, zárt boritékban mellékelje nevét és cimét.

mozaik

■ A Kolozsvári Állami Magyar Színház **Gyárfás Miklós Egérut** cimü vigjátékának bemutatójával zárta idei évadját. Az előadást **Márton János** rendezte, a diszleteket **Tóth László**, a jelmezeket **Birsan Éva** tervezte. Fellépett: **Senkálszky Endre, Krasznai Paula, Nagy Dezső, Széles Anna, Bereczky Julia** és **Borbáth Julia.**

■ A bálványosi népdal, népviselet és népi tánc seregszemléjének szervezői bejelentették, hogy jövőre augusztusban rendezik meg ezt a nagyszabásu fesztivált, mert az eddigi négy seregszemle közül négyet zavart meg a juniusi bizonytalan időjárás.

■ **Pesten lakott egy fuvolás** cimmel adta ki Magyarországon a Zenei Kiadó **Krudy Gyula** zenével kapcsolatos irásait. A válogatást — nagy részük kötetben még meg nem jelent irás — az iró lánya, **Krudy Zsuzsa** végezte el. A kötet egyik jellemző irása nálunk is megjelent 1969-ben az Irodalmi Könyvkiadó **Szindbád** cimü gyüjteményében.

■ Frank Sinatra **visszavonul!** A világhirü amerikai énekes már az év elején bejelentette, hogy rövidesen visszavonul. Nemrég be is váltotta a szavát: Los Angelesben búcsuestet tartott, melynek müsorán élete legnagyobb sikerszámai szerepeltek.

■ A statisztikák szerint Németországban **SZK-ban csökken az olvasók érdeklődése a regény iránt.** Mig tiz megjelent könyv közül 1960-ban hat volt regény, számuk 1970-ben négyre csökkent. A példányszámok alakulása is ezt a tendenciát igazolja. **Uwe Johnson Évfordulók** cimü regénye például 15 000 példányban jelent meg és 10 000 példányban kelt el. **Thomas Bernhardt** regénye esetében az arány 8 000—5 000. Ezzel szemben például **Hildegard Knef** színésznő emlékiratait a mult év őszétől kétszáznyolcvanezer olvasó vásárolta meg. Ugyanez áll a külföldi regényekre is.

■ A Kolozsvári Román Opera junius 22. és julius 7. között részt vett a Szófiai Zenei Napokon, majd az Aida, Don Carlos, Romulus és a Hattyuk tava előadásával a Várnai Nemzetközi Operafesztiválon is fellépett.

■ **Az ujabb magyar lira** cimmel jelent meg a belgrádi Nolit kiadónál a XX. század magyar költészetének szerb antológiája. A válogatás a Nyugat költőitől a mai magyar lira középnemzedékéig terjed.

SZÍNHÁZ ÉS KÖZÖNSÉG

Juliust irunk és hivatásos művészeti intézményeink java részének ajtajára felkerül a tábla: Viszonttátásra összel! Több mint két hete hangzott el a filharmonia utolsó koncertjének záró akkordja és ma este utoljára gördül fel a nehéz brokátfüggöny a szinház nézőterén. Véget ért az 1970—1971-es évad. S természetes, hogy ilyenkor következik a számvetés időszaka, mely nem lehet pusztán holmi statisztikai kényszerüség — ennyi előadást tartottak, ennyi néző előtt, ennyi volt a bevétel —, hanem elsősorban önvizsgálat a müvészi célkitüzések megvalósitásának, az illető intézmény tudatformáló erejének elemzése, a közönséggel való közvetlen kapcsolat eredményének kutatása. A számadás pedig szükségszerüen körvonalazza az uj feladatokat és egyben perspektivákat.

Az idei nyár nagy jelentőségü politikai eseményei között kiemelkedik a napokban közzé tett pártdokumentum, mely nem mindennapi visszhangot váltott

Jegyzetlapok

ki és amely természeténél fogva határkövet jelent egész müvelődési életünkben. A szinház feladata bármennyire is didaktikusan hangzik: a nevelés. Persze olyan eszközökkel, hogy a nézőtér közönsége észrevétlenül élje át politikai-ideológiai vagy esztétikai formálásának katarzisát. Örvendetes, hogy ezentul a szinházak játékrendjének összeállitásakor kevésbé „előkelő" helyre szorul a „kasszasiker minden áron" kritériuma, helyet adva a gondolati, a napjaink valóságát tükröző hazai drámának, haladó hagyományaink gondosabb ápolásának az egyetemes drámairodalom kincsei gazdagabb szelekciójának.

Az Aradi Állami Szinház eddig is sokat tett a hazai dramaturgia ápolásáért. És bebizonyosodott, hogy jó uton járt. Példája előremutató a megye többi hivatásos müvelődési intézménye, az aradi tájakon élő és tevékenykedő valamennyi müvész számára. És tudom, a juliusi pártdokumentumok gyakorlatba ültetése müvelődési életünk legszebb gyümölcseit érleli. Mindnyájunk örömére.

P. P.

KÉT VERS

MAJTÉNYI ERIK

Hát hazajöttem

Emberi szépség, gömbölyü
zárt lágyság, termékeny ölü,
mosolygón, s villanón fehér.
Tenyér, mely tenyeremhez ér,
férfi-szikárság: tülevél,
asszony-öröm: szőlő gerezdje,
csillag-szirom: mintha csak tiszta
gyermek-kacagás permetezne.

Most mintha hazafelé mennék,
ösvényként otthoni melegség
gördül elém. Utszélen pár szál
kölykösen borzas nyárfa strázsál,
s patakmosta kövek nyugalma
lopózik esöndesen a dalba.

Ember-arcéle van a hegynek,
hegy- és vizrajza életemnek.
Asszonyi öleléssel várnak
zöldbársony nyujtózkodó tájak.
Tenyerem ropogtató férfikézfogás szótlan szóval kérdi:
— Hát hazajöttél?

Bólintok csak.
Vén vizek fáradtan csobognak,
s a völgyből szálló esti pára
vár a tüz mellé vacsorára.

Furcsa egy érzés, ami elfog
ilyenkor, s talán az a legjobb,
hogy nem is kell neyén neveznem.
Lombok pillája alig rezzen,
s érintése egy hüvös kéznek
vallomásra is alig késztet,
vagy alig fogalmazhatóra...
Valahogy ilyenformán szólnat
— Hát hazajöttem!

Ám fennhangon
ismét a hasonlatot vallom:
ember-arcéle van a hegynek,
hegy- és vizrajza életemnek,
egymást örző, ujjáteremtő,
s valamiképpen egy a kettő,
mert lábam bármerre kalandoz,
e tájat szoritom magamhoz,
hogy szinte feloldódom benne
(ugy, ahogy majd megbékélt testtel
redőibe süllyedek egyszer),
s átölel szelid végtelenje.

KOZMA MÁRIA

Az erdő balladája

Oszolj, oszolj fehér felhő,
kuszált hajad fésüld fénnyel,
ne esküdjél meg a széllel,
inni indult ezer fenyő,
engedd őket a patakra,
ezüstszirmu habvirágra.
Kering egy magányos vérese,
sir a bárány az erdőben,
szürke felhő, szakadj, szakadj,
nászágyadon meghal a nap,
sir a bárány a fák alatt:
— beteg vagyok,
beteg vagyok,
szürkületig meg is halok,
kaszaverő hosszu árnyék,
be pihennék, be pihennék!

Vadszegfüre rádült az ég...
Égig nyulnék,
hej, ha tudnék!

Könyvek • Könyvek • Könyvek • Könyvek • Könyvek

Hogyan tovább ?*)

Ez a kérdés már a hatalmas önéletrajzi mü II. kötetének vége felé felvetődött iróban, olvasóban egyaránt. Hiszen az egyre inkább magára talált proletár fiu valódi és átvitt értelemben is kijutott a „sánc alól", de ezzel egyidejüleg rá kellett ébrednie arra is, hogy élete, sorsa már nem csak a magáé, hanem széttéphetetlenül összefonódott a munkásosztály, a párt törekvéseivel, harcaival. S ugyanakkor a katonaságból hazafelé tartó fiatalember eljut odáig is, hogy föltegye a kérdést: „Miért is nem irnak nálunk ilyen magunkról szóló regényeket, hol van ilyen iró, legalább egy is?... Be nagyszerü lenne, ha valamelyik öntudatosabb, tehetségesebb munkás ilyen iróvá verekedhetné fel magát..."

Ez a kivánság érik valósággá az elkövetkező években és nem véletlen, hogy éppen ő, a fiatal, de már öntudatra ébredt asztalossegéd tölti be ezt a szép hivatást. Nem véletlen, mert Nagy István nemcsak arra képes, hogy nyitott szemmel nézze osztályának sorsát, hanem — jóllehet a leszerelés után csak most kezdi az életet — már multja van a munkásmozgalomban. Bevonulása előtt az illegális kommunista párt egyik akciójában való részvétele miatt, távollétében egyévi börtönre itélték.

Hogyan tovább? Erre a kérdésre ad feleletet a szerző az önéletrajzi ciklus e most megjelent III kötetében, mely 6 év mozgalmas eseményeit, az 1928—34 közötti munkásakciókat, bérharcokat, a müvészi kép kifejező erejével örökiti meg. Hogyan tovább az illegalitás mostoha körülményei között? És hogyan tovább a magánélet kenyérgondokkal terhes mindennapjaiban? Ezt kérdezi magától Nagy István, de megtalálja a választ is, meg kell találnia, neki, aki zsenge korban örökre eljegyezte magát a parttal, a munkásmozgalommal, vállalnia kell nemcsak a családalapitással járó anyagi gondokat, hanem a harccal együttjáró munkanélküliséget, üldözést, börtönéveket is.

És hogyan tovább a proletárirodalom megteremtésének utján, ahol a tolforgatásban járatlan iró nemcsak a müvészi megformálás nehézségeivel birkózik, hanem a temesvári sziguranca szadista főnöke gumibottal „avatja iróvá", hogy elrettentse a megkezdett uttól? Az iró válasza ekkor is egyértelmü: „Irok hát. Irok, amig a kezem mozdithatatlan, irok és irok, ha szétmarcangoltok is" — kiáltja kinzói fülébe. És egyéni ereje, meg nem alkuvása a romániai kommunisták tántorithatatlan bátorságát, kitartását példázza. A tőkés-földesuri kormány előbb Lupényban, majd Temesváron és Grivicán sujt le a munkástömegekre és a betiltott Egységes Szakszervezetek után a munkás segélyszervezeteket is a megsemmisités fenyegeti, de a csapások nem törik meg a párt erejét. A sorozatos lebukások után, a börtöncellák, kinzókamrák, éhségsztrajkok világából kijutva, mindig marad erejük ujrakezdeni a harcot, amelyben — mint Nagy István első regényének cimében hirdette: „Nincs megállás".

BRAUCH MAGDA

*) Nagy István önéletrajzi regényciklusának harmadik kötete. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest. 1971.

Barlangrajz *)

Miért rajzolt a barlanglakó ősember? Utánozni akarta a természetet? Müvészi ambiciók fütötték-e, vagy egyszerüen nyomot kivánt hagyni az utána következőknek?(!)

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok jutottak eszembe e különös cim láttán, mely **Paizs Tibor** uj verseskötete fölött áll. Olvasni kezdtem a verseket, aztán nem tudtam többet megválni tőlük, mert annyira mai — és mégis annyira messze mutat — amit ez a fiatalember leir, hogy érdemes hosszasan elgondolkozni felette.

A költő, a háborut átélt apa fiának szemével nézi a világot, e generáció fülével és agyával hall és gondolkodik. A ma fiatalja szól belőle, versei a békében felnőtt fiatal vallomásai az emberről, a világról — a mert izig-vérig lirikus — önmagáról. Türelmetlen és tettrekész, mint minden fiatal, amikor leirja, hogy az idő „Tuléli önmaga halálát / Vagy elrohan, vagy fut, vagy tovalép, / de soha nem veszti el hitelét". Az idő hiteltelenségre Paizs költészetében nemcsak puszta megállapitás, de általános figyelmeztetés: ugy kell élni, hogy ne legyen megbánnivalónk soha. Megveti a közönyt és a kispolgári tespedést és pálcát tör felette.

Érdekes helyet foglal a kötetben a természet és a szerelem megkapóan nagyszerü, de nagyon költői megfogalmazása: „Tél jön, s ha tél jön másnapos a világ / az ősz szeszétől düllöngelnek a fák". De a költő itt is próbára tesz: „Most tedd késnyelre kezedet / Sétalj a völgyig / keresd ki füzedet / Faragj sipot és fujd ha mered". A szerelemmel szembeni igényessége is tulmutat a hétköznapi ölelkezéseken. „Leány kell rozshaju / kenderbluzos, / pepitaharisnyás, / lármás, / hangoskodó / és szép" Ez a szépségkereső, eszménykereső végigvonul a versek legtöbbjén. Néha kamaszkodó nekirugaszkodással, néha fenegyerekszerü szertelenséggel, de leggyakrabban a komoly küzdenivagyással párosul.

Paizs verseit nemcsak őszinteségük, de formai épségük is szeppé teszik. Nem hivalkodik mellveregetve, hogy én vagyok a költő, aki igy, meg ugy, hanem nyiltan kimondja: ember vagyok, gyengeséggel és erénnyel teli, meg akarom osztani gondolataimat és életemet az emberekkel, és ezért mindent vállalok, amit a lelkiismeret megkövetel. És ezt a vállalni akarást, ezt a mindent és mindenkit sürgető érzést fejezik ki az alábbi sorok is: „Ápolni kellene legszebb szokásait / ennek a világnak".

*) Paizs Tibor Barlangrajz, versek. Dacia, 1971.

PÁVAI GYULA

Tizenkét gazdag nap

Az Aradi Müvelődési Ház folklóregyüttesének magyarországi és jugoszláviai vendégszerepléséről (III).

Jugoszláviában Maglicon, egy Novi Sad környéki gazdag vajdasági községben vártak először. Junius 18-án egész nap zuhogott az eső, népes közönségre nem nagyon számithattunk, meglepett hát, hogy bár a helybeli vezetők a müsor elnapolását kérték, sötétedéskor szállingózni kezdett a közönség. Csupa fiatalból álló, őszinte, nem valami szégyenlős publikum, mellyel azonnal megteremtődött a kapcsolat, ahogy Ernescu Florin, a maga mosolygó modorában bejelentette a müsort. Természetesen, szerb nyelven, ahogy Magyarországon többhelyütt magyarul, majd később a szlovák lakta területeken tört szlovák nyelven, elnézést kérve a nem éppen tökéletes nyelvtudásért. A közönségnek itt is tetszett a kedvesség, s amikor énekesnőnk Comşa Adriana és Viorica Havrincia léptek mikrofon elé, öt-hatszor is visszatapsolták őket. Ahogy eddig is, az előző előadásokon, s ahogy később is történni fog, természetesen virágcsokrokkal köszönve meg a gyönyörü román népdalokat.

Kisac, Petrovec, Glozány következtek ezután, három szlováklakta nagyközség. És itt hadd meséljek el egy kedves epizódot. A müsor parádés, Borosjenő környéki tánccal végződött, illetve az azt követő perinicával. A táncosok — kitünő rendezői ötlet — esetéről esetére, kéz a kézben lejöttek a szinpadról, körülfogták a közönséget s igy tánccal, dallal, mosollyal fejezték be az előadást. Igy történt ez Petrovecen is, ahol nyitott szinpadon, kerthelyiségben egy halastó melletti szomorufüz ágai alatt csillogtak a szebbnél szebb román népviseleti ruhák. A perinicába aztán egy kedves kislány magával vitte Jan Adamek vendéglátó barátunkat, bekapcsolódott a perinicába a közönség s hosszu percekig tartott együttesünk ünneplése.

A legnépesebb közönségre Glozsányban, szálláshelyünkön számitottunk. Itt volt a főhadiszállás, az iskolás gyerekek nap mint nap körülfogták a lányokat és fiukat s olyan propagandát szerveztek az előadásnak, hogy a pótszékek is kevésnek bizonyultak. Ide jött le különben, erre az előadásra a Novi Sad-i rádió román adásának munkatársa is, s másnap már az éter hullámain keresztül hallhattuk viszont előadasunkat.

Az utiprogram — vendéglátóink jóvoltából — itt is gazdagnak bizonyult. Novi Sad-i séták, kirándulás Bácskára, a Duna-partra, Belgrád meglátogatása, ám gondolataink már hazafelé szálltak. Az utolsó előadásra mégis az együttlét minden tagja különleges izgalommal és komolysággal készült. A program: Uzdin, ez a főként románlakta szerb-bánsági község, melyről az utóbbi időben mi aradiak is többször hallhattunk. Legutóbb, néhány héttel ezelőtt, az uzdini naiv festők aradi kiállitása alkalmából. Meglátogattuk a hires — immár világhirü — uzdini kiállitást. És engedtessék meg nekem, hogy ide irjam annak a kilenc egyszerü parasztasszonynak a nevét, akik — amint az egyik festmény olvasója meggyőzően vallja — az ecset segitségével léptek ki a fénybe, a nagyvilágba: Măran Annica, Bălan Maria, Motorojescu Mărioara, Docean Sofia, Dolamă Anuţă, Chet Florica, Tăran Steluţa, Onciu Ana, Puia Florica. A tizenhatodik román folklór-zóna — amint ezt egyik ismert fővárosi szakemberünk irta a községről — olyan kincsel ajándékozta meg a kulturát, melyet szerte Európában, s immár az óceánon tul is ismernek.

Uzdinban nem volt szükség tolmácsra. A jórészt román anyanyelvü közönség — mint egyébként Kétegyházán, Batonyán, s más magyarországi községekben is — hálás tapssal jutalmazta a zenekar, a népdalénekesek és a táncscsoport szereplését. Előadás után a község vendégeiként a késő éjszakai órákig elhuzódtak a közös hórák és perinicák, a viszontlátást sürgető szavak, a kedves, baráti köszöntések. Éjszaka két óra lehetett, amikor a község központjában mintegy 50—60 barátunknak bucsut mondtunk. Szólt a zene, szoritottuk egymás kezét, kölcsönösen igértük, hogy még viszontlátjuk egymást. Barátként, ahogy elváltunk, barátként, ahogy népeink élnek egymás mellett, barátként, amint népeink akarják.

Tizenkét gazdag, élménydus nap után léptük át a moravicai határállomást. Szép emlékekkel távoztunk Magyarországról, szép emlékekkel tértünk vissza Jugoszláviából, de hadd valljam be, a legnagyobb örömet a hazai tájak viszontlátása jelentette.

Azon a tizenkét napon, melyről vázlatosan beszamoltam, az Aradi Müvelődési Ház folklóregyüttese két Duna-menti szocialista testvérország határmegyéinek lakosai találkoztak. A kultura, a román népdal, népi tánc és zene közvetitésén keresztül. Hadd ismételjem el még egyszer azt, amit bevezetőmben mondtam: az Aradi Müvelődési Ház folklóregyüttese missziót teljesitett. A szocialista román kultura testvéri szocialista népekkel való megismerkedésének küldetését.

KILIN SÁNDOR

NEMZETKÖZI ÉLET

Ünnepi gyűlés Ulánbátorban a Mongol Népi Forradalom 50. évfordulója alkalmából

A Mongol Forradalmi Néppárt Központi Bizottsága, a Nagy Népi Hural Elnöksége és a Mongol NK Minisztertanácsa szombaton Ulánbátorban ünnepi gyűlést tartott a Mongol Népi Forradalom 50. évfordulója alkalmából.

Az elnökségben helyet foglaltak: Zs. Cedenbal, az MFNP KB első titkára, a Minisztertanács elnöke, Zs. Szambu, az MFNP KB Politbürójának tagja, a Nagy Népi Hural Elnökségének elnöke és más mongol vezetők, a külföldi küldöttségek tagjai, köztük a román párt- és kormányküldöttség, élén Leonte Răutu elvtárssal, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagjával, a Minisztertanács alelnökével.

Sz. Luvszan, az MFNP KB Politbürójának tagja, a Minisztertanács első alelnöke köszöntötte a Mongol Népi Forradalom 50. évfordulójára Ulánbátorba érkezett külföldi küldöttségeket.

Ezután Zs. Cedenbal előterjesztette „A Mongol Népi Forradalom 50 esztendeje" című jelentést.

Az ünnepségen jelenlévő külföldi küldöttségek vezetői üdvözlő beszédet mondottak.

Leonte Răutu elvtárs, a román párt- és kormányküldöttség vezetője tolmácsolta a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa és Minisztertanácsa üdvözletét.

☆

Ulánbátor repülőterén a román párt- és kormányküldöttséget T. Dugersuren, az MFNP KB Politbürójának tagja, a KB titkára, D. Majdar, az MFNP KB Politbürójának tagja a Minisztertanács alelnöke, B. Lhamszuren, az MFNP KB Politbürójának póttagja, a KB titkára, az MFNP KB tagja, miniszterek fogadták.

Július 9-én küldöttségünk megkoszorúzta a Szovjet Hősök emlékművét.

Ugyanaznap a román küldöttség megtekintette a Mongol NK Képzőművészeti Muzeumát és az ulánbátori iparkombinát textilgyárát.

Este, a többi külföldi küldöttséggel együtt, a román küldöttség részt vett az MFNP Központi Bizottságánál rendezett ünnepségen, amelyen a külföldi vendégeknek átnyujtották „A Mongol Népi Forradalom 50. évfordulója" jubileumi érmet.

Melvin Laird Tokióban

A Tokióban tartózkodó Melvin Laird amerikai honvédelmi miniszter megbeszélést folytatott Eisaku Szato japán miniszterelnökkel és Keikichi Maszuharával, a Japán Önvédelmi Ügynökség vezérigazgatójával. A megbeszélésen áttekintették a japán-amerikai biztonsági szerződés alapján fennálló katonai együttműködés több problémáját. A japán sajtó szerint Melvin Laird tisztázni kivánta azokat a kérdéseket is, amelyek az okinawai amerikai támaszpontok státusát érintik a sziget Japánhoz való visszacsatolása után.

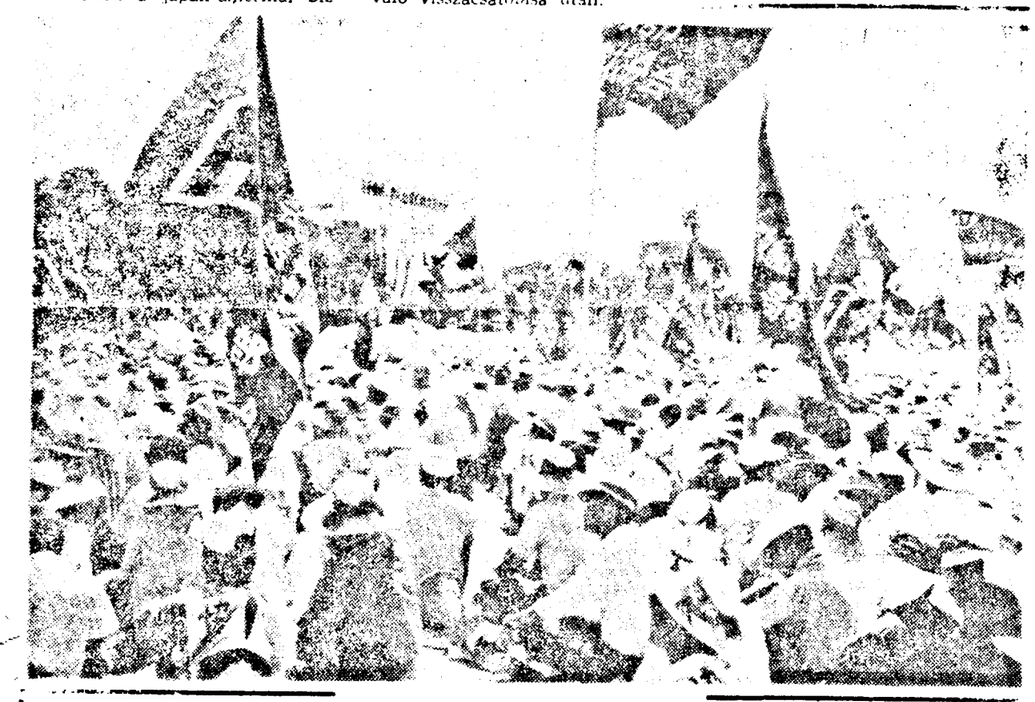

A junius 17-én Washingtonban, illetve Tokióban aláirt japán-amerikai visszacsatolási dokumentum értelmében Japán az egyezmény hatályba lépésétől kezdve teljes mértékben gyakorolja a közigazgatási, a törvényhozó, és a végrehajtó hatalmat a Daito és Ryu Kyu szigetek területén és lakossága fölött. De az egyezmény nem rögziti világosan a visszacsatolás időpontját, és nem tartalmaz semmit az Okinawán levő amerikai fegyverek kérdésében.

A felvétel Okinawa fővárosában, Nahában, a Yagi parkban készült, ahol mintegy 50 000 ember tüntetett a sziget azonnali és feltétel nélküli visszacsatolásáért.

Az ENSZ Gazdasági és Társadalmi Tanácsa 51. ülésszakának munkálatai

Az Egyesült Nemzetek Szervezete Gazdasági és Társadalmi Tanácsa (ECOSOC) 51. ülésszakának első hetét a nemzetközi gazdasági és társadalmi politika általános megvizsgálásának szentelte. Felszólaltak jelentős nemzetközi kormányközi szervezetek vezetői, valamint a tanács számos tagja. A vita felszinre hozta a tőkés államok gazdasági nehézségeit, és e nehézségek negatív hatását a fejlődő országok többségére. Pierre-Paul Schweitzer a Nemzetközi Valutaalap Végrehajtó Bizottságának elnöke például rámutatott, hogy a fő nyugati ipari országok gazdasági fejlődése nem kielégitő, egészében véve „lassu és egyenlőtlen a termelés növekedése, az inflációs nyomás és a külkereskedelmi mérleg ingatagsága: mindez nemrégiben a nemzetközi valutarendszer sulyos válságában érte el csucspontját"

Manuel Perez Guerrero, az Egyesült Nemzetek Kereskedelmi és Fejlesztésügyi Konferenciájának (UNCTAD) főtitkára megjegyezte, hogy az inflációs folyamat meggyorsulása a gazdaságilag fejlett országokban komoly gondot okoz a fejlődésben lévő országoknak amelyekre sulyosan visszahat a rohamos, példátlan drágulás.

Wilfred Jenks, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal vezérigazgatója a világszerte nagy munkanélküliséggel foglalkozott. Ma már senki sem tagadja e probléma sulyosságát — mondotta. A hiányos adatok ellenére általában elismert tény, hogy a 60-as évek során riasztó ütemben fokozódott a munkanélküliség. A rendelkezésre álló kimutatások szerint a munkanélküliség számos országban az aktiv lakosság 10—12, sőt 15 százalékát érinti, s ehhez még hozzá kell számitani a részleges munkanélküliséget, amelyre — mint mondotta — a statisztikák nem is terjednek ki.

Hétfőtől kezdve az ENSZ Gazdasági és Társadalmi Tanácsa bizottságokban folytatja munkáját.

Koppenhágában befejezte munkáját a fejlesztésfinanszirozási bankok és intézetek II. ülésszaka, amelyet az UNIDO szervezett meg. Az ülésszak Konzultatív Bizottságot létesitett, s ebbe beválasztotta Mihai Diamantopolt, Románia Szocialista Köztársaság Beruházási Bankjának elnökét is.

A Perui KP Központi Bizottságának plenáris ülése

Limában plenáris ülést tartott a Perui Kommunista Part Központi Bizottsága. Egyik fő határozatában a plénum hangsulyozza, hogy az agrárreform nyomán az országban erőteljes szövetkezeti szektor jött létre és ezzel egyidejüleg nagy felvevő piac, amely kedvező feltételeket teremt az iparositásnak. A határozat hangoztatja, hogy a gazdaság keretében kiépülő állami szektor nagymértékben meg fogja könnyiteni az átmenetet a szocialista társadalom felépitésére.

A plénum állást foglalt amellett, hogy az ország összes haladó pártjaiból és szervezeteiből alakitsanak széles körü frontot a reakciós erőkkel szemben.

Összeesküvést lepleztek le Argentínában

Az argentin rendőrség szóvivője bejelentette, hogy összeesküvést lepleztek le, amelynek értelmi szerzői meg akarták gyilkolni Argentina és Uruguay elnökét. A merényletet pénteken, a függetlenség napja alkalmából rendezett katonai parádé alatt akarták elkövetni. A rendőrség letartóztatott 12 argentinai és uruguayi illetőségü személyt, akiknél fegyvereket és robbanóanyagokat találtak. Az összeesküvők ugy tervezték, hogy a két elnök megérkezésekor egy benzinnel telt tartálykocsit nekiirányitanak a hivatalos emelvénynek. Letartóztattak még egy személyt, akinél távcsöves puskát találtak. Neki kellett volna megadnia a jelt a támadásra, s — amennyiben az meghiusul — lelőnie a két elnököt.

A revendikatív akciók fejleményei Olaszországban

Öt hónapi tárgyalás után, a szakszervezeti megbizottak és a munkáltatók megegyezésre jutottak a szállodai alkalmazottak sztrájkját kiváltó munkakonfliktusban. Mint ismeretes, az ügyben Carlo Donat-Cattin munkaügyi miniszter vállalta a közvetitő szerepét. A megegyezés nyomán javitják a mintegy 200 000 szállodai alkalmazott munkakörülményeit, és emelik a fizetésüket. A három nagy szakszervezethez — CGIL, CISL, UIL — tartozó szakmai szakszervezetek elegedettek az eredménnyel, s elhatároztak, hogy felfüggesztik a még tartó sztrájkokat és lemondják a tervezett háromnapos országos sztrájkakciót is.

Más munkaágakban még folytatódnak a revendikatív akciók. A római kórházak orvosai például, a munkakörülmények javitását követelve, egyhónapos sztrájkot hirdettek ki. Negyedik napja tart a római vasutasok sztrájkja is, amely máris nagy zavarokat okoz a vasuti forgalomban. Az epitőipari munkások szakszervezete is bejelentette, hogy egyhetes sztrájkkal tiltakozik az ellen, hogy a parlament elodázza a lakásépitkezési reform megvitatását.

A hatalmas chilei földrengés következményei

A chilei kormány sürgősségi programot dolgozott ki a csütörtök éjszakai hatalmas földrengés következményeinek felszámolására. A földrengés, amely az ország négy tartományát sujtotta az epicentrum körüli helységekben 10 fokozatu volt (Richter-skála). A legutóbbi hivatalos jelentések szerint 74 ember életét vesztette, 135-en megsebesültek, s az anyagi károk jelentősek. Llay-Llay, La Ligua, Los Vilos, Illapel, Salamanca és Los Andres helységek 30—90 százalékban elpusztultak. Valparaisoban, az ország második legnagyobb városában, ahol a földrengés 8—9 fokozatu volt, az épületek 40 százaléka összeomlott vagy sulyosan megrongálódott. Összesen mintegy 15 ezer család maradt hajléktalanul; helyzetüket sulyosbitja a vizhiány.

Salvador Allende elnök, aki helikopterről megtekintette a természeti csapás sujtotta vidékeket, közölte, hogy a kormány 40 millió escudot utalt ki az azonnali szükségletek fedezésére. Az elnök felhivta a lakosságot, hogy támogassa a hatóságokat a földrengés következményeinek minél előbbi felszámolásában.

Tiz év óta nem volt ilyen heves földrengés Chilében. Ezzel kapcsolatban a szeizmológiai intézetek munkatársai hangsulyozták, hogy az áldozatok száma azért volt aránylag kicsi, mert az utóbbi időben a hatóságok és az épitkezők földrengésbiztosabb épületeket emeltek.

Az évszázad elejétől Chilében 62 ezer ember vesztette életét a földrengések során. A legtöbb áldozatot az 1939 januári földrengés szedte: 30 ezer ember halt meg és hat város teljesen elpusztult.

Ismét feszült a helyzet Észak-Irországban

Néhány napja ismét feszült a helyzet Észak-Irországban, az utóbbi 48 óra leforgása alatt több heves incidens zajlott le. Miután a péntekre virradó éjjel négy angol katonát sebesitettek meg Armagh külvárosában, 24 órával később Belfastból jelentettek incidenseket. Üres üvegekkel és kövekkel felszerelt tüntetők megtámadták a rendfenntartó erőket. Az összetüzés folyamán egy angol katona megsebesült.

A Londonderryben lezajlott incidensek során egy 26 éves fiatalember életét vesztette, egy sulyosan megsebesült.

Árvíz Kolumbiában

Kolumbiában aggasztó arányokat öltött a nagy esőzések okozta árvíz. Hat folyó kiöntött és mérhetetlen anyagi károkat okozott, számos emberéletet követelt. Az ország legnagyobb folyója, a Magdallena hatalmas dzsungelvidékeket árasztott el, s elsodorta az utjába eső összes falvakat. Az első hivatalos adatok szerint Huila tartományban 80 ember halt meg, s körülbelül százat eltüntnek nyilvánitottak. Puerto Asisban több mint száz emberéletet követelt a Putumayo folyó.

Az árvizsujtotta területeken a kormány kihirdette a rendkivüli állapotot és megszervezte a lakosság élelmiszer- és gyógyszersegélyezését. A katonaság kiterjedt övezeteket kutat át helikopterekkel és kétéltü járművekkel, hogy kimentse a viz által körülzárt embereket. A mentési munka, főként a dzsungelvidékeken lassan halad, s igy az áldozatok végleges számát csak később fogják megismerni.

★

A kolumbiai kormány közzétette az első hozzávetőleges kimutatást azokról az áradásokról, amelyek az utóbbi 48 órában nagy területen pusztitottak az ország déli részén. Az adatok szerint több mint 200 ember vesztette életét. Az áldozatok tényleges száma és a kár értéke azonban csak később állapitható meg, minthogy az elárasztott vidékek nehezen megközelithetők és elszigeteltek.

A legsulyosabb károk a Putumayo vidéket érték — az equadori határ közelében és Caquetat, amelyet a Putumayo és mellékfolyói árasztottak el. De hasonló a helyzet a Sibundoy-völgyben is, amelyet a Magdallena folyó teljesen elárasztott. Több mint 9000 hektárnyi vetés teljesen elpusztult, s a völgy lakói, a hivatalos jelentés szerint, kétségbeesett helyzetben vannak.

Innen-onnan

Szakemberek véleménye szerint az antropológiai tanulmányok egyik legérdekesebb fejezete nyilt meg a Fülöp-szigetek déli fekvésü Mindano szigetének hegyvidékén évszázadok óta teljes elszigeteltségben, kőkorszaki viszonyok között élő törzs felfedezésével. A mintegy 100 tagu törzs előtt ismeretlen fogalom a rizs, a kukorica, a só, a cukor, a fazekas mesterség és a tenger. Feltehetőleg a kis törzs a világ egyetlen nem dohányzó „népe".

★

Rendkivül furcsa, eddig ismeretlen és gyógyithatatlan betegségben szenved Intisar El Azara, a hétéves iraki kislány, aki csak éjszaka lát.

Orvosprofesszorok megállapitása szerint Azara rendkivül intelligens és könnyen olvas, ha... beárnyékolja olvasmányát.

★

Megállapitották az olimpiai fáklya utvonalát, amelynek utolsó állomása az 1792-es nyári olimpiai játékok színhelye: München. Az Olimpia stadionból induló fáklya utvonala: Athén, Isztambul, Szófia, Bukarest, Belgrád, Budapest, Bécs és München.

★

Több mint 45 kilogram, 12 500 000 dollár értékü tiszta heroint koboztak el New York Queens negyedének egy lakóházában, ahol a rendőrség négy személyt is őrizetbe vett.

★

Pelé, a világhirü brazil labdarugó alighanem komoly konfliktusba került a szövetségi hatóságokkal azóta, hogy hivatalosan ki akar lépni az ország nemzeti csapatából. Jarbas Passarinho, Brazilia sportügyekkel foglalkozó minisztere kijelentette: Mélységesen sajnálom, hogy Pelé személyi okokból ki akar lépni az országos válogatottból, holott még nyugodtan viselhetne háromszoros világbajnoki trikóját. Hivatalos körökből kiszivárgott hirek szerint, a hatóságok bojkottálni fogják a Pelé utolsó fellépése alkalmából rendezendő ünnepségeket. A már emlitett miniszter az ország elnökségéhez benyujtott jegyzékében inditványozta, várjanak Pelé hivatalos kitüntetésével, amig végleg lemond a labdarugásról. Ezek szerint Pelé hivatalos megünneplésére csak három év mulva, végleges visszavonulásakor kerülhet sor.

Megitélések szerint, a hatóságok igy akarják megakadályozni a brazil labdarugás koronázatlan királyát, hogy kilépjen az ország válogatottjából.

LEGFRISSEBB HÍREINK

AZ ASSOCIATED PRESS JELENTÉSE SZERINT pénteken néhány óra alatt elfogyott Washingtonban a Pentagon dokumentumai cimü könyv, amely a New York Timesben megjelent titkos okmányokat tartalmazza. A Bantam könyvkiadó szóvivője kijelentette, hogy egyetlen napon 12 500 példányt adtak el és ujabb 20 ezret rendeltek meg. Ugy tünik — mondotta —, hogy a könyv legfőbb vevője a Pentagon és a CIA.

A JUGOSZLÁVIAI OHRIDBAN véget ért a hatnapos Balkáni Népdal- és Népi Táncfesztivál, amelyen nyolc ország folklóregyüttese vett részt, köztük Romániae is.

LOSONCZI PÁL, a Magyar NK Elnöki Tanácsának elnöke fogadta Mahmud Riadot, az Egyesült Arab Köztársaság helyettes miniszterelnökét, külügyminisztert, aki látogatást tesz Magyarországon — jelenti az MTI. A találkozón a kétoldalu kapcsolatokról tárgyaltak.

A látogatás befejezésekor közleményt adtak ki, amely szerint a két ország közti kapcsolatok minden területen kedvezően fejlődnek. A felek többek között nagy figyelmet forditottak egy hatékony összeurópai biztonsági rendszer létrehozására, s hangsulyozták, hogy támogatnak minden ilyen értelmü javaslatot — hangoztatja a közlemény.

A központi Fensikok övezetében harcoló dél-vietnami hazafias erők az év első hat hónapjában körülbelül 15 ezer amerikai-saigoni katonát tettek harcképtelenné — jelenti a Felszabadulás hirügynökség. Az ellenséges csapatok elleni támadások során a hazafiak lelőttek 144 repülőgépet és helikoptert, megsemmisitettek 375 katonai járművet és jelentős mennyiségü fegyvert zsákmányoltak.

A GUINEAI HADSEREG haditörvényszéke halálra itélt nyolc tisztet, akit „hazaárulással és az ellenséggel való cinkossággal" vádolt — jelenti a Conacry rádió. Az elitéltek között van Keita Noumandian tábornok, a guineai hadsereg fővezérkarának és a köztársasági elnökség mellett müködő katonai kabinetnek volt főnöke.

A MONGOL NÉPI FORRADALOM 50. évfordulója tiszteletére Ulánbatorban üzembe helyeztek egy nagy faipari kombinátot.

A korszerü technikával felszerelt uj egység évi kapacitása 1500 butorgarnitura és 33 ezer butordarab.

PÉNTEKEN ELTEMETTÉK Louis Armstrongot, a világhirü néger énekes és dzsessztrombitást. A ravatal előtt az elhunyt több ezer csodálója rótta le kegyeletét. A temetési szertartáson jelen volt Lindsay New York-i polgármester és Nixon elnök különmegbizottja.

TÖBB MINT 600 FŐISKOLÁT ÁLLAMOSITOTTAK és utaltak át a Közoktatásügyi Minisztérium hatáskörébe Törökországban. Az államositott főiskoláknak mintegy 80 ezer hallgatója van.

AZ 1957-BEN LÉTESITETT Galabert nemzetközi dijjal tüntették ki a Szovjetunió Tudományos Akadémiáját a Luna—16 automata állomásért. A dijat átnyujtották Msztyiszlav Keldisnek, az Akadémia elnökének.

Egy libanoni katonai szóvivő bejelentette, hogy pénteken Ramia város közelében beszivárgott Libanon területére egy izraeli járőr. Az izraeli katonák felrobbantottak két házat a határtól 800 méterre. Áldozatok nem voltak.

☆

A Reuter közlése szerint az izraeli katonai szóvivő nem volt hajlandó megerősiteni, de nem is cáfolta az izraeli járőr libanoni területen végrehajtott akciójáról szóló hirt.

SZOMBATON ELUTAZOTT BUDAPESTRŐL Ludvik Svoboda, a Csehszlovák SZK elnöke, aki a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának meghivására hivatalos, baráti látogatást tett a Magyar NK-ban.

Ludvik Svoboda elnököt Losonczi Pál, a Magyar NK Elnöki Tanácsának elnöke és más hivatalos személyek kisérték ki a repülőtérre.

A TÖRÖKORSZÁGI SÜRGŐSSÉGI ÁLLAPOT PARANCSNOKSÁGA bejelentette, hogy Ankarában szombattól felfüggesztik a sürgősségi állapottal egyidejüleg elrendelt közlekedési korlátozásokat.

RICHARD NIXON amerikai elnök pénteken felkérte a Kongresszust, törölje a július 1-én kezdődött pénzügyi év szövetségi költségvetéséből az SST szuperszonikus repülőgép gyártási programjára előirányzott 235 millió dolláros összeget és utaljon ki 58,5 millió dollárt az SST-program keretében kötött kormányszerződések felbontási költségeire.

A kormány ezzel hivatalosan feladta az SST-programot, amelyet a Kongresszus annak idején elutasitott.

JOSE MARIA PONCE YEPEZ, Ecuador külügyminisztere szombaton benyujtotta lemondását Jose Maria Velasco Ibarra államfőnek. A sajtónak adott nyilatkozat szerint a miniszter személyes okok miatt mondott le, de politikai körökben azt állitják, hogy lemondására az Ibarra elnök és a kormány több tagja közötti nézeteltérés miatt került sor.

LEGÚJABB SPORT

Románia női csapata ujabb győzelmet aratott a zágrebi tenisz balkánbajnokságon. Lányaink 3:0 arányban győztek Görögország válogatottja ellen. A román férfi csapat 1:1 arányu döntetlenre játszott Jugoszlávia csapatával, a férfi páros ugyanis a sötétség beállta miatt a jugoszláv sportolók 2:6, 13:11, 2:0 arányu vezetése közben félbeszakadt. A férfi egyesben Petre Mărmureanu 9:7, 6:2, 6:2 arányu győzelmet aratott Spear ellen, mig Dron 1:6, 1:6, 6:0 arányban vesztett Jovanovics-al szemben.

☆

Ilie Năstase és Ion Tiriac román teniszezők 6:3, 6:4 arányu győzelmet arattak a baastadi nemzetközi teniszverseny döntőjén a Carmichael-Ruffels ausztráliai férfi páros ellen. A férfi egyes negyeddöntőjében Ilie Năstase 6:2, 4:6, 6:4, 6:2 arányban győzött a francia Proisy ellen.

★

Ana Pascu a bécsi vivóvilágbajnokság egyéni tőrversenyének elődöntőjében három győzelmet aratott: 4:2 arányban legyőzte a svéd Palmt, 4:3 arányban a magyar Rejtőt és 4:2 arányban az olasz Masciottat. Ana Pascu ezzel bejutott a döntőbe.

★

Hazánk vivói a selejtezőben 9:7 arányban legyőzték Bulgária válogatottját, egy másik mérkőzésen viszont 9:4 arányu vereséget szenvedtek Olaszország csapatától. A negyeddöntőben a következő mérkőzésekre kerül sor: Szovjetunió—NSZK; Lengyelország—Románia: Franciaország—Olaszország; Magyarország—Ausztria.

★

Szombaton a fővárosban Románia ifjusági vizilabda válogatottja 3:2 arányban legyőzte a Szovjetunió csapatát.

Vörös Lobogo szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomdai 120-77. Tip. I. P. B. A. 40 168